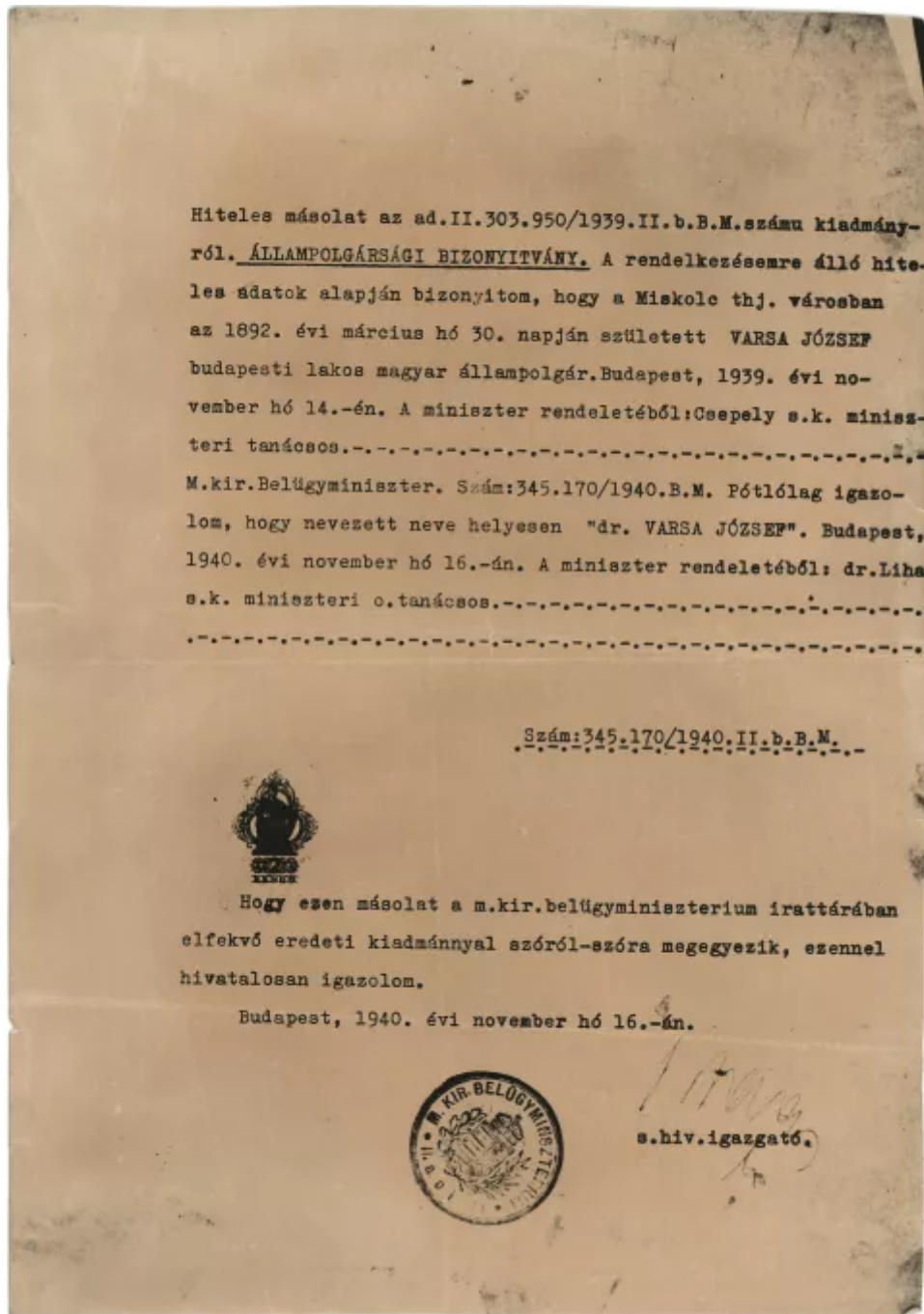

Varsa József Állampolgári Igazolása

Hiteles másolat az ad.II.303.950/1939.II.b.B.M.számú kiadmányról.

ÁLLAMPOLGÁRI BIZONYÍTVÁNY

A rendelkezésemre álló hiteles adatok alapján bizonyítom, hogy a Miskolc thj. városban az 1892. évi március hó 30. napján született VARSA JÓZSEF budapesti lakos magyar állampolgár. Budapest, 1939. évi november hó 14-én.

Még 1944 nyarán rábeszéltek apámat, hogy térjünk ki. Az evangélikus egyháznál tudtak venni hamis papírokat, születési bizonyítványt. Ennek alapján lehetett bejelentkezni. Apám Vágner Géza István volt, anyja neve Stettberger Margit, én Veronika. A történethez tartozik, hogy a hamis papírokért nem fogadtak el pénzt, hanem tárgyakat kértek. Én főleg azokra emlékszem, amelyek engem érintettek, nevezetesen egy gramofon, amit a tizedik születésnapomra kaptam négy angol

Linguaphon lemezzel és a biciklim. Apám holmija közül csak az írógépre emlékszem. Így aztán 1944-ben az egész család áttért a Deák téri evangélikus templomban. Anyám úgy fogta fel, hogy ez egy életmentő gesztus, ki törődik vele. Ő egy olyan magyar, aki zsidó. Különb volt svájci menlevelünk, volt spanyol is, svéd is, és folyamatban volt egy vatikáni menlevél is. De egyiket sem használtuk.

1944. október tizenötödikén a szüleimmel elmentünk Dezső bácsiékhoz, a Hold utca [akkoriban: Gróf Klebelsberg-utca] 15-be, és szerettünk volna ott maradni. A nagynéném, aki keresztény volt, nem akarta, hogy ott maradjunk. Félt. Akkor értettem meg először, hogy valóban élet-halálról van szó, mert azt mondta anyám, hogy ki időt nyer, életet nyer.

1944. november elején néhány éjszakát Dezső bácsinál töltöttünk, de akkor már volt egy lakáskulcsunk. Ez pedig úgy lett, hogy Dezső bácsi egyik fiának a keresztény felesége, Sárika rokona volt egy vezérezredesi rangban lévő katonaorvosnak, nádai Náday Lajosnak. A vezérezredes felesége Sárika nagynénje volt. A vezérezredes urat a hadsereggel vitték nyugatra, és vele ment a felesége. Nádayné odaadta a lakása kulcsát az unokahúgának, Sárának, aki pedig odaadta nekünk. Egy nagy úri lakás volt a Királyi Pál utca 5--7-ben, az első emeleten. A továbbiakat ott vészeltük át. Akkor már megvoltak a papírjaink, mi voltunk az evangélikus Vágner család, aki Gyöngyösről menekült.